

En man och solens ljus

Berättelse

Anders Jonas Ångström föddes år 1814. Han bodde i Sverige. Han gillade matematik och natur. Sedan studerade han i Uppsala. Han blev forskare. Han arbetade med ljus.

Ångström tittade på solens ljus. Han delade ljuset i många färger. Då såg han något viktigt. Han såg att det finns väte i solen. Det är ett ämne. Han mätte ljuset mycket noga.

Ångström använde ett litet mått. Sedan fick måttet hans namn. Måttet heter ångström. Vi använder det än i dag.

Anders Jonas Ångström dog år 1874. Hans son blev också forskare. I dag finns ett hus i Uppsala med hans namn.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
föddes	kom till världen
gillade	tyckte om
studerade	gick i skola eller på universitet
forskare	en person som tar reda på nya saker
ljus	det som gör att vi kan se
färg	till exempel röd, gul eller blå
väte	ett litet ämne i solen
ämne	ett material
mätte	tog reda på hur stort något är
mått	en sak man mäter med

Läsförståelsefrågor

1. När föddes Anders Jonas Ångström?
 1. år 1814
 2. år 1900
 3. år 1750
2. Vad arbetade Ångström med?
 1. med mat
 2. med ljus
 3. med bilar
3. Vad såg Ångström i solen?
 1. vatten
 2. väte
 3. is
4. Vad heter måttet som fick hans namn?
 1. meter
 2. ångström
 3. liter
5. Var studerade Ångström? (Skriv ett ord.)
6. Vad gjorde Ångströms son? (Skriv en kort mening.)

Facit

1. 1. år 1814
2. 1. med ljus
3. 1. väte
4. 1. ångström
5. Exempel på svar: i Uppsala.
6. Exempel på svar: Han blev också forskare.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Tema: en svensk forskare och solen. Texten passar nybörjare. Orden om ljus och natur kan repeteras högt tillsammans.

Diskussionsfrågor

- Tycker du om att titta på solen och himlen? Berätta.
- Vad vill du veta mer om i naturen?
- **Skriv (2 meningar):** Skriv om en sak i naturen som du gillar.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Anders Jonas Ångström (engelska) — https://en.wikipedia.org/wiki/Anders_Jonas_%C3%85ngstr%C3%B6m
- Encyclopædia Britannica: Anders Jonas Ångström — <https://www.britannica.com/biography/Anders-Jonas-Angstrom>
- Uppsala universitet: Anders and Knut Ångström — <https://www.uu.se/en/campus/angstrom-laboratory/about-us/history/anders-and-knut-angstrom>
- Uppsala universitet: Anders Ångströms 200-årsdag — <https://www.uu.se/nyheter/artikel/?id=3570&typ=artikel&lang=sv>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Anders Jonas Ångström föddes 13 augusti 1814 i Lögdö (Timrå, Medelpad) och dog 21 juni 1874 i Uppsala (av hjärnhinneinflammation/meningit). Han var fysiker och professor vid Uppsala universitet från 1858 och en av spektroskopins grundare. Han kartlade solspektret (verket "Recherches sur le spectre solaire", 1868) med över 1000 spektrallinjer, visade att det finns väte i solens atmosfär (1862) och var först med att undersöka norrskenets spektrum (1867). Längdenheten ångström (1 Å = 0,000000001 meter) är uppkallad efter honom. Hans son Knut Ångström blev också fysiker. Osäkerhet: faderns yrke anges inte entydigt i källorna och nämns därför inte i texterna.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.